

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

David baron Urs de Margina.

— Născut la 1816, mort la 1897. —

Ceata oamenilor mari ai noștri s'a imputinat earăși cu unul. Vineri, în ziua de praznicul Tăierii capului Sf. Ioan, dimineața la ciasurile 8 și jumătate s'a stins viața unuia dintre cei mai bravi, mai însemnați și mai vestiți bărbați ai noștri. În aceasta zi a răposat aici în Sibiu *David baron Urs de Margina*, colonel în pensiuine și fost președinte al fondurilor grănițerești ale regimentului român I. de graniță.

Baronul Urs a trăit 81 de ani. În lunga sa viață el n'a încetat, din frageda tinerețe și până aproape de moarte, a lucra și a se lupta necontenit și fără întrerupere, având înaintea ochilor sei totdeauna vaza și binele nației sale, pentru care a avut o iubire nemărginită.

Baronul Urs s'a tras din țerani și ca grănițer s'a dedicat carierei militare. El a început ca soldat de rând și a ajuns prin destoinicia și vitejia sa la gradul de colonel și a fost decorat între altele cu „ordul Maria Teresia”, care se dă numai la cei mai bravi și aleși soldați. Dimpreună cu ordul acesta a primit și titula de baron.

După ce a fost pensionat, s'a dat lucrării culturale. El a fost ales de președinte al fondurilor, din cari se susțin școalele grănițerești, aflătoare în partea de mează a Ardealului. În aceasta deregătorie el a ostenit mult pentru școale și a ajuns, ca ele să fie unele dintre cele mai bune, mai în rândul și cu sporul cel mai bun. În anii din urmă ai vieții însă a fost măhnit până în adâncul sufletului, văzând, că pe lângă toată lupta și împotrivirea sa, guvernul le-a scos de sub îngrijirea comitetului grănițeresc și le-a făcut comunale.

Cu aceasta măhnire și durere în suflet a pășit peste pragul veciniceii, dar' a avut mângăerea și bucuria, că viața întreagă a lucrat pentru națiunea sa și chiar și cea din urmă faptă 'i-a fost amărâtă cursului vieții: înainte de moarte

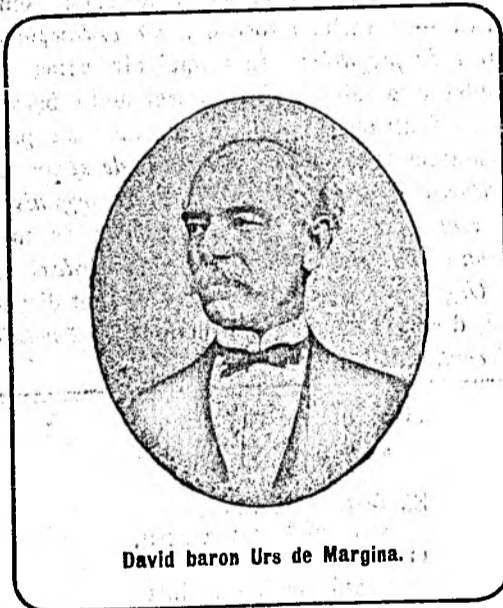
el 'și-a testat întreaga sa avere, de vre-o 50 mii fl. pentru scopuri culturale românești.

Adânc pătunși de însemnătatea marelui bărbat, depunem o lacrimă de mulțumire pe mormântul seu, pe mormântul aceluia, care din părinți țerani a eșit și pentru țeranul român a lucrat mai mult în viața sa.

Vieța baronului Urs.

Cariere militară.

David Baron Urs de Margina s'a născut la anul 1816 în *Mărgineni* comitatul Făgărașului, țeara grănițerilor. În 1 Iulie 1834,

David baron Urs de Margina.

fiind elev a școlii militare din *Năsăud*, a fost asetat în regimentul I. de graniță românesc.

El a fost la început soldat de rând și a trecut prin toate gradele militare. La 1848—9 era locotenent (oficer) și a luat parte la mai multe lupte în Săcuime, fiind decorat cu crucea pentru merite militare. La 1859 era maior. În acest an a luat parte ca comandant de batalion la războiul contra *Franciei și a Piemontului* în Italia și s'a distins în chip deosebit în lupta dela *Solferino* prin susținerea eroică de 4 ore a Medolei cu 10 companii și 2 tunuri, contra întregii diviziuni Luzy a trupelor franceze.

Prin aceasta apărare, care se datorește numai vitejiei și curajului lui Ursu, armata împărătească a fost scutită de alte pierderi mari.

Pentru această prestațiune în lupta dela *Solferino* a fost distins majorul Ursu cu ordul coroanei de fer cl. III. Tot atunci Maiestatea Sa Împăratul Francisc Iosif I., îl promovă în 17 Oct. 1859 prin oferirea *crucei mici*, la rangul de cavaler al ordinului Maria Teresia, numindu-l totodată și baron.

După lupta dela *Solferino* Ursu fu înaintat la 1863 la gradul de colonel și la 1864 a fost pensionat, mai cu seamă din pricina, că avea prea mari simțăminte românești, cari nu prea plăceau mai marilor sei.

Dar' nu peste mult, la 1866 fu chemat de nou la arme. Să începuse războiul cu Prusia și Italia și acum era de nou lipsă de brațul tare și viteaz a lui Ursu. „Ca-și-când 'i-ar fi fost venit de soarte — așa scrie Lukeș, făcând biografia lui Ursu — ca el să fie și să lupte întotdeauna la posturi de acelea, unde lupta era mai strajnică și unde trebuia înfruntată o putere dușmană covârșitoare, 'i-se încredința lui comanda insulei și a cetății dela *Lissa*, cel mai însemnat punct în lupta cu Italia. El apără cu bravură cetatea până la sosirea flotei împărătești sub contraadmiralul *Tegetthof* în 20 Iulie.

În 1 Februarie 1867 colonelul baron Ursu fu pensionat de nou și de astădată definitiv.

După pensionare.

După ce baronul Ursu, fiind pensionat, 'și-a luat rămas bun dela cariera militară, s'a pus să lucreze pentru cultura și învățătura neamului românesc. Ales fiind președinte al fondurilor grănițerești, s'a dedicat cu tot zelul inimii grănițerilor sei. A pus în rândul școalele cari erau, a clădit multe școale nouă, și a lucrat și a dires încât le-a făcut de model.

Afară de aceasta el a fost membru în comitetul „*Asociașunii*”, lucrând mult și sprijinind întemeierea *școlii de fetițe*. Asemenea a lucrat și pe terenul economic, fiind unul din cei 7 fondatori ai marelui bănci „*Albina*”. În direcțiunea „*Albinei*” a fost membru până la 1872, când s'a retras.

Peste tot el a sprijinit toate cauzele culturale și de înaintare ale neamului românesc.

Testamentul.

Răposatul baron Ursu a zăcut foarte puțin, câteva zile numai și s'a stins în liniște, cu fața senină, ca omul, care e încredințat,

că în viață și-a împlinit datoria către ai sei, către neamul seu și către patrie. El era pregătit de moarte de mai înainte.

Deja cu luni înainte a luat marele bărbat toate măsurile de lipsă în vederea catastrofei, a căruia apropiere o presimția.

Intreaga sa avere, vr'o 50.000 fl., a testat-o și a și transpus-o capîtlului gr.-cat. român din Blaj, în scopuri culturale și filantropice. În deosebi aflăm, că averea e menită pentru stipendii pe seama copiilor de fosti grănițeri din comitatele Sibiiu, Făgăraș și Hunedoara.

Până și de bibliotecă s'a îngrijit, trimițându-o din vreme la locurile convenite.

Înmormântarea.

Înmormântarea neuitatului baron Ursu s'a făcut Duminecă, în 12 Septemvrie c. la 3 ore d. a. cu pompă deosebită. Tot ce are Sibiiul mai ales și mai fruntaș, a fost de față la actul înmormântării, petrecând la vecinicul locaș pe marele bărbat.

Încă de pe la două ore, strada în care se afla casa răposatului, era ticsită de lume.

Cătră trei ore a sosit Excelenția Sa Metropolitul *Mihali*, însoțit de o mare suită. Între cei cari îl însoțeau erau: prepositul *Ioan M. Moldovan*, secretarul metropolitan *Dr. Augustin Bunea*, rectorul seminarului de băieți *Dr. Vasile Hossu*, canonicul *Simeon. P. Mateiu*, profesorii *Aron Papiu*, *Fodor*, *Suciu*, *Ionaș*, exactorul *C. Domșa* etc.

Dintre membrii bisericeii gr.-or. au fost de față *II. Sa* vicarul arhidiecesei gr.-or. *Ilarion Pușcariu*, protopresbiterul *Ioan Papiu*, asesorii *Zaharie Boiu* și *Nicolae Cristea* etc. Școala de fetițe a reprezentat-o directorul *Dr. Vasile Bologa* și câteva profesoare.

Afară de acestia au luat parte la înmormântare mulți țerani și țerance, din comunele grănițerești *Orlat*, *Veștem* și *Racovița*, apoi băieții de școală din *Veștem* și *Orlat*. Toți acestia au venit în număr mare, ca să dea ultima cinste marelui lor protector. Și le stetea bine țeranilor nostri în frumoasele lor vestimente, curate și încântătoare, înșiruiți doi câte doi. Au fost apoi deputații grănițerești din mai multe comune, chiar și din cele mai depărtate, precum din *Hațeg*, *Cugir* ș. a. În stradă lângă carul mortuar stătea înșirată o companie de onoare și o baterie de răsboiu (8 tunuri), apoi mulțime de oficeri de toate soiurile de arme.

Făcându-se prohodul, sicriul acoperit de mai multe cununi, a fost pus pe carul mortuar, tras de 4 cai dela tunari. Îndată după car erau purtate decorațiile răposatului, *cinci* la număr, dintre cele mai însemnate. Cortejiul apoi s'a pus în mișcare, numeros și impunător, îndreptându-se spre cimiterul bisericeii gr.-cat. din loc. Sosit în curtea bisericeii s'a făcut obicinuitul serviciu de înmormântare, apoi secretarul metropolitan și totodată membru în comitetul grănițeresc, *dl Augustin Bunea* a rostit o frumoasă și pătrunzătoare cuvântare, în care a arătat în trăsuri vii viața răposatului, luptele și faptele lui mari și neperitoare.

În urmă sicriul e lăsat jos în mormânt. În acest minut de pe câmpul alături de bisericeică, unde erau postate tunurile și compania de infanterie, răsună salva de onoare a companiei, apoi una după alta opt bubuituri de tunuri, — și marele bărbat e lăsat de acum să-și doarmă în pace somnul de veci.....

Prigoane?

— Nu ne pasă!

Stăpânirea ungurească făurește la nouă ordine de prigonire contra Românilor, la arme și mai barbare!

Foaia nemțească „*Deutsches Volksblatt*“, care e a partidei lui Lueger, dă această veste.

Ministrul unguresc al treburilor din lăuntru, *Perczel*, se fie zis unor prieteni, cu cari vorbea despre cauza noastră națională: „*Veti vedea cum voiu infrâna pe acești trădători de patrie!*“

După-cum s'aude — serie foaia nemțească — e vorba despre o nouă ordinațiune, care e în pregătire. În timpul din urmă au umblat prin ministerul de interne mulți fișpani și alți funcționari maghiari, mai ales de prin comitatele ardelenesti. *Serviciul de spion în ținuturile locuite de Români a fost organizat de nou mai șiret.* La aceasta e a se mai adauge înmulțirea gendarmeriei în Ardeal și în Ungaria-de-sud. Toate acestea sunt dispoziții, din cari se poate conchide la nouă *volnicii* contra Românilor.

Așadar' ca în vreme de revoluție! *Ne vor pune sub cea mai mare pază, ne vor păzi până și în familie, și ne vor mai da câte-va sute de gendarmi, că-s prea puțini câți ne stau pe cap, gata să ne puște și să ne junghie în ori-ce clipă!*

Și ce-ar și face altceva, după grozavele nedreptăți ce ne-au făcut?!

Nu se gândesc însă, ce poate urma după aceasta?!

Nu se gândesc, că nu frică, ci mai mult curaj ne va cuprinde noua lor prigoană văzându-o și simțindu-o?!

Nu știu ei, că *dacă puterea îndușe dreptul, tot ea îl și dobândește!*

Bánffy și Sârbi. Știm, că congresul național bisericesc al Sârbilor a fost amânat, din pricină că majoritatea deputaților n'a voit să primească statutul, croit de guvern și nu voește să sufere nici un amestec al guvernului în trebile bisericești.

În urma acestuia ministrul Bánffy a invitat pe mai mulți fruntași Sârbi la trei conferențe, chipul să le afle părerile despre starea de acum. La conferența dintâiu au fost invitați între alții și câțiva radicali. Acestia au spus lui Bánffy, că nu primesc statutul, ce vrea să-l impună guvernul. Fruntașul și harnicul naționalist sârb *Dr. Polyt* a făcut aspre imputări guvernului, că în toate afacerile bisericeii sârbești viră *politică*, și a cerut, ca guvernul să nu-și bată capul cu autonomia sârbească, ci să o lase în grija Sârbilor; ei știu mai bine, că ce le trebuie și cum să-și-o facă.

La a doua conferență au fost invitați Sârbi moderați, ear' la a treia Episcopii sârbești. Acestia toți au fost de părere, că congresul să nu se conchime de nou acum, ci mai târziu, căci oamenii sunt ațîțați. Episcopii au mai mărturisit, că starea școalelor sârbești. e rea.

În conferența ținută cu Episcopii s'a hotărât, la propunerea episcopului Nicolici, ca patriarhul să conchime la Carloveț o conferență, la care să fie invitați toți bărbații conducători ai partidelor congresuale și aici să se încerce a se statorî buna înțelegere. Ministrul Bánffy a declarat, că va aștepta ținerea

FOIȚA.

Șolerul*) la milleniu.

Un Român a întregat
Pe șolerul cel din sat,
Dacă vrea și el să meargă
La Peșta cu ciurda 'ntregă?

Sașii verzi nu vor să meargă,
Milleniul ca să-l vadă,
Nu vor să se veselească
Cu Jidani să dăntuiască.

„Auzi, Rumun, ce spun la tine,
„Uită-te bine la mine,
„Io nu șvart, și nice grîn,
„Io merge la Peșta hin.

„Să vod io acel minune,
„Ce Árpád adus pe lume,
„Când cu Vunguri el venit,
„Și milleniul fost croit.

„Și mai spun la tine, zeu,
„Că io duc la un cupen,

*) Șoler înseamnă învățător săsesc.

„Cu notar și cu birou,
„Cu fișpan și fibirou“.

Sămbătă a și venit,
Și când în sat a sosit,
Odată s'a scuturat,
Capul sus 'l-a ridicat.

Ear' Sașii ce-l întâlneau,
Toți de-ârindu-l agrăiau,
„Azer breader băst tea cun,¹⁾
„Dela Peșta hăl nebun?²⁾

Ear' când a intrat în casă
Măncarea era pe masă,
Șolereiți îi vorbește,
Dar' tot numai ungurește.

„Bravo lelkiem feleség,
„Agyan Isten egéség,
„Agyan Isten aldulás
„Lelkiem csináit paprikás“.

Șolereița 'nfuriată,
Strigă cât poate deodată:

¹⁾ Fratele nostru ai venit.
²⁾ Dela Peșta cea nebună.

„Vatt der dâivel băst vereacht?³⁾
„Budapest sei enst verfleacht,⁴⁾
„Sprâch enst imol ordentlich,⁵⁾
„Nemi tachel angerich“.⁶⁾

Atunci pe neobservate,
O oală plină cu lapte
De pe grindă cade, leap
Tocma la șoler în cap.

Măhnit injura săsește.
Slugii strigă românește:
„Mo, Ioane, adu apă,
„Se spală pe mini odată.

După-ce a fost spălat
La masă s'a așezat,
Papricașul 'l-a uitat,
Și cuchișlaven a mâncat.

Teodor Borza.

³⁾ Ce dracu ești nebun.
⁴⁾ Budapesta fie afurisită.
⁵⁾ Vorbește acum odată la rinduială.
⁶⁾ Numai îngâna ungurește.

acestei conferențe și numai după-ce va cunoaște rezultatul ei, va face raport Maiestății Sale.

Din tot lucrul se vede, că guvernul, prin nefericita lui politică de călcarea drepturilor și maghiarizare, viră neînțelegeri peste tot locul. Acum a învrăjbit pe Sârbi și pe Fiumani, mâne va învrăjbi pe alții; căci nimenea nu mai suferă să fie călcat pe cap. Tot așa înainte....

Mici tirăni. Guvernul maghiar caută să dovedească pe toată linia dușmănia ce o poartă Românilor. El ne deneagă și cele mai de frunte drepturi cetățenești. Eată o dovadă în privința aceasta:

Di *Iosif Morariu*, preot în Cubin, (comitatul Timiș), care are multe rudenii împământenate în România a cerut de mai mulțori *pasport*, și mereu i-s-a denegat împlinirea cererii atât de drepte, răspunzându-i, că »az ut levelet *megadhatónak* nem találta« (ministrul n'a aflat de bine a-ți da pasport).

Eată cum se porcede în Ungaria »liberă«. Ne iau dările, ne storc tot ce avem, dar' când e vorba de drepturi cetățenești nu ni-se dau.

Părintesc guvern, nu-i vorbă, care știe cum să lucre, ca să-și câștige stima și iubirea cetățenilor!

Cetiți și ascultați!

— Sfaturi. —

Credința, nădejdea și iubirea sânt 3 virtuți frumoase, cari durere! la puțin se găsec. Și până când nu vor fi încuibate virtuțile amintite în sinul fiecărui Român, înzadar osteniți voi buni conducători ai neamului nostru românesc, căci sfaturile dulci părintești, cari în continuu curg dela voi, găsec prea puțin inimi deschise. Oare de ce?

Vom înțelege ușor dacă vom analiza cum se practesează în prezent virtuțile de care vorbim.

Credința! Ori-ce altă cantă în multe locuri numai credință nu! pentru-că deși găsești unde și unde — involuntar adaugi atributul „slabă“. Și într'adevăr te doare inima dacă cauți cu deosebire aici în

părțile bihorene la gradul de religiositate. Bisericele în toate Duminecele sânt goale, și te trezești cu convingerea că: biserica o cugetă mulți de așa ceva — ce o susțin ei numai din datină. Grozavă rătăcire! Auziți stimaților cetitori, nici unii nu sântem în stare să documentăm neexistența și neadevărul celora-ce susține biserica, prin urmare de unde se naște în noi atâta nepăsare față de cultul dumnezeesc? de ce lăpădam mijloacele ce sânt instituite spre venerarea Atotputernicului D-zeu?

Răspunsul e că: nu pentru altă, decât pentru neștiință și întunerecul în care trăim în urma lipsei de credințe! Și ce cugetați, iubiți cetitori, decumva ar urma (Doamne ferește) încă vre-o 2—3 ani așa neroditori ca și acesta, ce ați face? Jumătate din voi ar fi cerșitori! Și la cine veți întoarce? Așa că numai la Dumnezeu? Vedeți ce șod lucru! atunci când îți merge bine nu-ți vine în minte nici măcar un „mulțam Doamne“, ear', de ești lipsit atunci tot cu „dă-mi Doamne“ ești în gură!

În urma acestora convingerea mea e, că: precum se topește și se nimicește simțul religios și alipirea noastră către biserică — așa se topește și nimicește și bunăstarea și numele nostru de „Român“. Și se nu uite nimenea că tot ce avem și ce sântem putem mulțumi acelui simț ce ni-l-a dat sfânta noastră biserică.

Așa stăm și cu cealaltă virtute, cu speranța (nădejdea), lipsind credința firmă oare putem aștepta ceva bine? Nu! căci vederile celui fără credință se sfirșesc acolo, unde așa zicând se începe a celor cu credință, el a trăit și trăește ca și animalele numai pentru lucru și mâncare, ear' de suflet, de simț, de conștiință nici po-mană nu-i!

Când e vorba de „iubire“, atunci omului fără simț religios numai bani să-î arăți, că se lapădă chiar și de tată și mamă; de bucuria banului trecător și înșelător, omul schimbăcios se face batjocură și lui Dumnezeu și oamenilor, azi

din Român se face Ungur, mâne din Ungur se face Neamț, și ce e capătul? acela, că în loc să meargă apoi în pământ „bogat și laudat“, merge tot „sêrac și hilit“ și încă nu moare, că rēul tot mai mult ține decât binele, așadar' numele îi rămâne în vieață, și cum? încunjurat de hulă și dispreț!

Așa e dară iubiților cetitori, că nici unul din noi nu ar voi să fie lipsit de vre-una din virtuțile amintite? Fii dar' „Române“, ceea-ce au fost strămosii ței în privința simțului, iubește-ți biserica, și școala, fii cu încredere și atragere către conducătorii acelora, iubește, stimează și păstrează între ori-și-ce împrejurări limba ta frumoasă, datinele și îmbrăcămintele strămoșești, că se știi, că precum te desbraci de îmbrăcămintele tale românești, așa te desbraci și de simțul, de care cultivându-l ai putea să fii fâlos înainte ori-și-cui!

Așa te poartă, Române, ca să nu-ți poată fi rușine de nime, nici ție în prezent, nici strănepoților ței atunci, când ar ceti în istoria popoarelor, că așa strămoși bravi ca și ai ței, au avut așa urmași slabi și nemernici ca și tine, cari vind așa ușor ce ei au susținut cu atâtea greutăți!

Încă odată zic, că de vom avea aceste 3 virtuți teologice: *credința*, *nădejdea* și *iubirea* vom putea purta lupta pentru existență cu mult mai mare isbândă și succes, ear' lipsiți de acelea, ne lăsăm să fim aplecați așa precum suflă vântul.

Tâmășdanul.

Concurs literar.

— Premiu pentru o monografie. —

În coloanele „*Foii Poporului*“ au eșit începând cu anul 1895 mai multe descrieri sau *monografii* de ale comunelor noastre, cari s'au tipărit și deosebit în broșuri. Astfel au fost descrise și tipărite monografiile comunelor *Guraru*, *Orlat* și *Rehau*.

Poesii populare.

Din Cut.

Culese de *P. Comănescu*.

Frunză verde din pădure
Măi bădițo ochi de mure,
Spuneț-oi adevărat
Că de când tu m'ai lăsat,
Plânge inimuța 'n mine
Ca copilul de trei zile,
Plânge arde tot mereu
Că nu pot de dorul țeu.

Frunză verde de săcară
Mult mi-e inima amară,
Mult se arde, mult se frige
Și n'are gură să strige,
Până gură a avut
Ea se strige n'a mai vrut,
Dar' acuma a rămas
Ar striga dar' n'are glas.

Cărărușe p'ngă șură
Vine badea mă încunjură,

Că nu mi de d-ta,
Când mi-ar fi de d-ta,
Almintrenea m'aș purta:
Tot albă — ca lebăda
De 'ți-aș rupe inima
Și ție și mamă-ta.

Din Hodac.

Culese de *Antonie Lupescu*, junc.

Foae verde leușteand
Eu mândră când am plecat,
Când m'am dus dintr'al meu sat
Rămas bun nu 'mi-am luat.

Dela tine mândra mea
Nu 'mi-a fost inima rea,
Că mă duc tu-î rămânea
Și nu te mai pot vedea?

Nici tu nu te-ai arătat
Că ți bănat c'am plecat,
Sau ți-i jele sau ți-i milă,
Că m'am dus de lângă tine.

Foae verde trei coline
Pân'am fost mândră cu tine,
Tot 'mi-ai zis, 'mi-ai zis seara,
Că dacă mă voiu străina
Eu ca tine n'oiu afla!

Foae verde plop tăiat
Nici bine-aici n'am intrat
Și alta 'mi-am căpătat,
Nu ca tine mândră groasă
Nespălată, buturgoasă,
Ci una mai înălțută
Frumoasă ca o mlădiță.
Ca și mine subțirel
La stat bun și tinerel,
Ca o mlădiță de măr
Sau ca floarea de Bujor!

Frunză verde de alun
Amândoi ne potrivim,
Și la față și la minte
Se putem merge înainte.

Monografiile comunelor au o însemnătate deosebită, cu deosebire pentru noi, căci nouă ne lipsesc încă multe date din trecutul nostru și din descrierea pământului, pe care locuim de veacuri. Prin alcătuirea de monografii se adună multe date de felul acesta și se scutesc de a fi date uitării ori pierdute. De altă parte prin descrieri de sate și ținuturi, ajungem a ne cunoaște noi pe noi tot mai bine și prin aceasta se nutrește stima și iubirea împrumutată între noi.

Vrednicul nostru compatriot, trecut în România, dl *Dr. Vasile Bianu*, medic în *Buzău*, convins despre însemnătatea monografiilor comunale a hotărât să dea îndemn pentru compunerea unei noue monografii. Spre acest scop a depus la administrația foii noastre 30 fl. în aur, cu care se să premieze cea mai bună monografie a comunei *Făget* din comit. *Târnavei-mici*, în apropiere de istorica localitate: *Cetatea-de-Baltă*.

Monografia are să cuprindă, drept introducere, o descriere istorică, etnografică, chorografică etc. a comitatului, a locurilor mai însemnate din jurul *Făgetului*, cum e bunăoară *Cetatea-de-Baltă*, cetate veche și castel, odinioară în stăpânirea domnilor Moldovei, începând dela *Stefan-cel-Mare*; *Bia*, veche reședință protopo-pească etc.

Descrierea *Făgetului* va cuprinde tot ce se ține de aceasta comună așa, ca să avem o icoană clară și fidelă despre sat și locuitorii lui. Anume în descriere să va arăta mărimea *hotarului*, în jugere catastrale; numărul *caselor* și descrierea unei *case țărănești*, interiorul și exteriorul ei și clădirile economice, ce se țin de obicei de casă; zidurile mai însemnate d. e. *biserica*, *școala* etc. trecutul lor și în legătură cu aceasta *trecutul comunei*, după tradiție și încât să poate după date istorice etc. La descrierea *hotarului* să se însemne numirile părților de hotar, ce bucate să samănă cu deosebire, apoi *viile*,

pădurile etc. dacă sunt ruine sau locuri cu legende, să se adune aceste din gura poporului. Trecând la *locuitori*, să se dea numărul lor, naționalitatea, religia, portul, unele obiceiuri frumoase sau deosebite, apoi starea materială a locuitorilor; în legătură cu aceasta să se arete bogăția în *vite*, cum se țin ele, au sporit sau au scăzut etc. să se arete starea culturală, câți știu scrie și ceti, ce foi umblă în comună etc. În urmă să se facă o arătare despre venitele și cheltuelile comunei.

Cam de acest cuprins are să fie *monografia Făgetului și jur*, fiind descris și amintit tot ce este de însemnătate din trecut și present, stând firește în voia autorului a espune materialul în ordinea, care o va afla de mai potrivită. De modele pot servi monografiile comunelor amintite mai sus.

Lucrările au să fie terminate în decurs de 9 luni de zile, fixându-se ca termen 30. Iunie st. n. 1898, până când au să se trimită redacțiunii „*Foii Poporului*”. Ele vor fi supuse judecării unui juriu și acea care se va afla de mai bună va fi premiată și publicată în „*Foia Poporului*”, de unde să poate reproduce în broșură.

Redacția „*Foii Poporului*”.

SCRISORI.

Învățători premiați.

Valea-Murășului, la 30 Aug. 1897.

Onorată Redacțiune!

Mai mulți am voit să știm, că cine dintre dascălii despărțământul al 26-lea al „*Asociațiunii*”, vor fi vrednici a fi împărțșiți cu premiul pus pentru acel învățător care se va distinge prin alcătuirea unui *cor bisericesc*.

În urmă eată, am aflat, nu doară pe calea publicității fără așa din gură în gură, pe cei premiați, fără de a ști cauza pentru-ce nu s'au publicat nimic prin foi.

Câți concurenți au fost nu știu, ca premiați știu că a fost cu 20 coroane *Georgiu*

Maier învățător în *Reghinul-săsesc*, care așa se vede, că lângă meritele făcute a mai adăug unul. — E cunoscută sirguinta acestui învățător, care deși sdrobit de serviciul îndelungat, tot nu a stat în nelucrare, — laudele nu ia de lipsă, căci faptele lui îl fac a fi laudat.

Cu 15 coroane a fost premiat *Teodor Bogdan*, învățător și cantor în *Felfaldău*. Nu cunosc în persoană pe acest învățător, dar cu toate acestea nu pot să nu-i aduc cele mai frumoase cuvinte de laudă; multe am auzit despre dînsul deși e tînăr, dar așa se vede că își știe și pricepe chemarea. Ne-am bucura dacă ar călca pe urmele bătrânului dascăl *Maier*, a cărui elev să spune că a fost.

Tot cu 15 coroane a fost premiat și *George Șagău* învățător în *Idicel-sat*, despre care asemenea numai bine pot să scriu.

Mulțumit de acestea, le dau publicității, căci vrednici fi cred a-i cunoaște lumea pe aceia, cari să silească și nu iau în seamă nici o osteneală, numai ca să poată să-și împlinească slujba. „*Interesantul*”.

Vieța și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei

1457—1504

de *George Cătană*, învățător.

(Urmare.)

Inima lui *Stefan* la auzul acestor cuvinte ardea de răsunare, el lăsa *Turcii* și să repezi în contra *Tătarilor* și aproape de *Nistru* să lovi cu ei. Lupta fu foarte crâncenă și țină trei zile. În ziua următoare *Tătarii* nemai putându-se susține o luară la fugă. Pentru-ca să poată fugi mai repede, ei își lăpădau vestmintele, săgețile, armele etc. cei mai tari luau caii dela cei mai slabi și fugeau ca turbați de frica *Moldovenilor*. *Istoricul Dlușoș* zice: »Mai mulți *Tătarii* s'au tăiat în fuga lor de sabia *Moldovenilor*, decât pe câmpul de bătăe. Deci spăimântându-se *Tătarii*, ca să poată mai repede fugi, nu numai armele ci tolbele cu săgețile, șelele

Din Drâmbar.

Culese de *Teodor Magda*, june.

Frunză verde de frăgar
Badea meu este jendar,
Că să n'calță cinășel
Și sărută frumușel.

Ai săraci buzele lui
Ca și mierea stupului,
Care-adună albinele
De prin toate florile,
Și-o face fagur frumos
Sărută badea doios,
Stăi mândro să te sărut
Că-mi ești dragă de demult.

Frunză verde lemn uscat
Tare-i badea întristat,
Pentru-că m'a sărutat,
M'a sărutat așa vezi
Că l'am vîst cu ochi verzi,
Mândro de m'aș întrista
Eu nu te-aș mai săruta,
Tu mândruță ești bolândă
Nu port înzadar eu țundră,

Țundră mândră și cernită
Tu gîndești că-mi ești iubită,
Dară eu te'n celueșc
Și tare te năcăjesc,
Că eu dragă te-aș iubi
Dacă mai că m'aș silii.
Frunzuță verde de teie
Am o drăguță pe cheie,
Mă duc la ea nencetat
Ziua noaptea pe 'nsărat,
Și mă păzește vecinii
Pentru-ce le latră câinii,
Eu le-am spus lăsați-mă
Și mereți culcați-vă,
Că 'nzadar mă tot păziți
Mândra nu mi-o despărțiți.

Din Mărtinești.

Culese de *Nicolae Popoviciu*, învățător.

O fată de aici din sat
Cătră alta s'a laudat:
Că are-o ladă de haine
Și-s scumpe și is faine,

Ce folos că-'s haine multe
Și nu-'s de tine cusute.

Ca mândruța nu-'i pe lume,
Că-'i neagră ca un cărbune,
Mândra soață-'n lume n'are,
Că-'i ca fundul la căldare.

La mândra cu ochii mari
Nu-'i mai trebe ochelari,
Ochelari-'s ochii ei,
Vede prea bine cu ei,
De-ar avé și ochelari
Ea-ar vedea pân' la Ac mari.

Mândra cu crătință verde
Vara abia umblă de lene,
Eară eara-'i friguroasă
Toată ziua șede 'n casă,
Nu ese afară de loc
Ci șede tot lângă foc
Învăluită 'n cojoc.

și vestmintele le lăpădau și ca niște turbați goli săriau în apa Nistrului, unde se înecau. Peste 15.000 de Tătari căzură morți în această luptă. Astfel această armată a Hanului tătaresc fiind sfărâmată nu mai putu să se unească cu Turcii. Stefan după această învingere se întoarse la Dunăre, unde Turcii chiar atunci voiau să treacă dincoaci. Cu puținii lui ostași însă nu putu opri popul de Turci; căci ostașii lui, țeranii, ajunși la Dunăre, începură a murmura, ba aveau de gând se fugă, de aceea Stefan înțelegându-se cu boerii sei, le dede drumul pe 15 zile, zicându-le că la acel termin să fie earși înderēt la Dunăre cu provisiuni de mâncare.

Țeranii însă ajungēng pe la casele lor și obosiți fiind de atâtea lupte nu se mai întoarseră și astfel Stefan rămase numai cu 10.000 de ostași, ca să țină pept cu Turcii cari erau câtă frunză și earbă. Deși marele Stefan era singur fără ajutor străin, ba chiar părăsit și de ostașii sei își puse nădejdea în Dumnezeu și nu desperă. El se hotărî a se lupta până la cea din urmă picătură de sânge, și voia mai bine să moară dimpreună cu toți ai sei, decât să-lasă țeara să cază în mâinile dușmanului. Această hotărîre a lui ar fi urmat-o chiar de ar fi avut nu 10.000 de ostași precum avea, ci chiar o mie. Așa viteaz era Stefan și iubitor de patria neamului seu. A da însă pept cu Turcii la loc deschis nu se încumētă, ci se hotărî a urma acelaș plan ca și în bătălia dela Rahova. El arse toate sâmnăturile, aprinse satele, orașele, câmpurile, chiar munții pentru-ca Turcii să nu afle adăpost și mâncare. Aceasta ar fi avut înțeles dacă ar fi fost earnă, dar' acum în timpul verii aș aprinde propriile orașe, se vede că a fost un plan mai mult pripit decât bine judecat. Pe locuitorii cu vitele și avutul lor îi suî la munți, ear' el cu cei 10.000 de ostași se ascunse într'o pădure deasă lângă orașul Vaslui.

Cu Turcii se împreunase și armata lui Laiotă Băsărab, Domnul Valahiei. Turcii trecēnd Dunărea se închid în o cetate ca să se mai odihnească și de aci se împrăstiau în cete după prăzi. Stefan când vedea că-i vine bine, se luă după ei și-i bătea bine. În modul acesta periră vre-o 30.000 de Turci. Turcii înaintează mereu în întrul Moldovei fiind încontinuu hărțuiți de armata lui Stefan. Sultanul vēzēnd că în modul acesta își va perde toată oștirea, fără vre-un folos, despărți armata în cete mari și le trimise ca să ocupe trecerile și să încunjure pe Stefan. — Armata turcească începū a duce lipsă de provisiuni, căci o flotă a lor ce aducea zaharea (provisiuni) a perit din cauza unei furtuni pe Marea-Neagră, și ciuma,

această boală cumplită să incuibase în armata otomană.

Bucate nu aflau nicăiri, foamete mare în toată țeara, carea era pustie ca un mormēt. Turcii muriau cumplit de foame și de ciumă. Vēzēnd aceasta Sultanul se înspăimētă, avea de cuget să se întoarcă înapoi, dar' îi era rușine. Stefan nefiind sigur în pădurea unde se ascunsesese, căută alt loc mai potrivit și îl și află. Anume el se închise cu puținii sei ostași în pădurea dela Valea-Albă sau Rēsboeni (jud. Neamț) într'o poiană, rēsturnând copaci mari împrejurul ei, apoi săpară șanțuri adēnci în jurul întăriturei, aruncēnd pământul pe arborii rēsturnați. După aceia pe înălțimile ridicate puseră spini și astfel în câteva zile avură o cetate improvizată.

Pentru tunuri lāsase loc deschis prin întărituri. Astfel armata lui Stefan era bine apērată; la spate erau dealuri înalte acoperite cu păduri seculare, în față era un rîu ce curgea prin aceea vale; o pozițiune foarte acomodată pentru o armată ce voește să o bată dela adăpost. În sara de 25 Iulie 1476 vēzū Stefan în depărtare nori grei de pulbere ridicēndu-se spre cer, el crezū că-i vine ajutor de undeva, de aceea trimise o ceată de călăreți ca să-i aducă știre ce era aceea pulbere. Călăreții se întoarseră în curând cu știrea că aceea pulbere s'a ridicat de armata turcească. Stefan porunci atunci ca sentinelele să se tragă mai spre tabără și toți să fie gata de bătaie.

Cu apusul soarelui ajunse corpul cel mare al Turcilor în aceea vale și se așează spre a odichni căci picau jos de obosiți. Dimineața în ziua de 26 Iulie 1476 primele rază ale soarelui strălucēa peste această vale acoperită cu o mare mulțime de cai, carē, tunuri, corturi, arme, oameni îmbrăcați în vestminte de diferite colori etc.

Aceasta mare vie de oameni să mișcă și caută să treacă rîul, caili sar, nechiază, trompetele sună, să dase sēmul de bătae căci Mohamed înțelesese că Stefan era cu oastea sa ascuns în pădurea din apropiere, de aceea dase ordin al încunjura. Stefan făcusē o mare greșală, căci nu atacase pe Turci atunci când ei sosiră în vale și erau obosiți de numai puteau sta pe picioare, atunci de sigur ear' fi învins; acum însă oastea turcească era odichnită pe deplin, afară de aceea le venia Turcilor neîncetat ajutoare proaspete.

(Va urma).

Vorbe înțelepte.

Una la săptămână.

Vieța cea mai bună nu e vieța cea mai lungă, ci este cea mai bogată în fapte bune.

PARTEA ECONOMICĂ.

Când și de câte-ori să arăm?

O arătură bună, la timp potrivit, face mai mult ca 3—4 arături, dintre cari una singură a fost rēu nimerită. Sē poate deci zice, că rēspunsul la întrebările „când și de câte-ori ar trebui arat” atrnă dela mai multe împrejurări și anume: dela soiul pământului și al plantelor ce se seamănă, dela umblarea timpului și alte împrejurări economice.

Când pământul se face țerină în urma plugului, se poate zice cu drept cuvēt că arătura a isbutit. Aratul pământului în stare prea moale s'au prea tare, pe lângă că se face cu anevoe nu e nici priincioasă. De aceea e un mare bine a nimeri un timp potrivit pentru arat.

Timpul dela o arătură până la alta atrnă și el dela multe împrejurări. Arătura a doua se face de regulă, când rădēcinile, buruenile și gunoiul s'au putrezit, astfel ca breazda să fie curată în urma plugului. Pentru stīrpirea rădēcinilor și buruenilor, între două arături, se mai folosește și grapa și tăvălugul. Cu cea dintăiu scormonim și nimicim rădēcinile ș. c. l, cu cel de al doilea sfărâmă scoarța pământului, pentru-ca să poată rēsări buruenile, cari încă trebuiesc stīrpite.

În urma plantelor, cari se sapă, de regulă sūnt de lipsă mai puține arături, asemenea și în urma trifoiului, legunilor, plantelor cleioase ș. a.; ear' în urma spicoaselor sūnt de lipsă mai multe arături.

Numērul arăturilor se potrivește și după soiul pământului, căci pe când pământul năstpos se îndestulește cu 2 arături, cel argilos de abia să rēsbeste cu 3—4 arături.

În de-aproape băgare de seamă cu privire la numērul arăturilor sūnt de a se lua și plantele de cultivat, căci: cucuruzul, ovēsul și hrișca isbutesc și cu câte o arătură; tot în câte o arătură și chiar în țelină de nou arată isbutesc: ovēsul, meiul și cucuruzul. Sēcara cere măcar două arături, grăul 3—4, asemenea și rapīța. Sūnt apoi unele plante, așa: sfecla de zăhar, trifoiul ș. a., cari isbutesc numai în locul cel mai bun și cât mai bine lucrat.

Încât pentru plantele primăvăraticе: cucuruzul, napii, sfecele ș. a. e bino să se facă o arătură mai adūncă toamna cât de târzlu și alta mai pe deasupra primăvara.

Vânătoare de stupi.

E știut, că pe timpul roitului, parte din negrije, parte din nepricepere mulți roi ne părăsesc pentru totdeauna și se trag la codru verde, căutându-și loc stabil mai ales prin scorburile arborilor.

Și dacă se așează în loc bun unde lucră în pace unul sau doi ani, atâta bogăție își adună că te minunezi de el, face cât patru de cei de acasă.

Și cum nu, fiind scorbura mare, groasă în păreți și pădurea mai scutitoare de ger, albinele ierneză mai bine, nu consumă miere și nu perd peste eamnă, — astfel stupul easă puternic în primăvară.

Deci ca să mai deschidem o cale de câștig, află de bine a da unele îndrumări pentru iubitorii de a căuta stupi.

În două ulcele cam de 2—3 dlitr. se așează miere cu faguri, se îndeasă bine până mai sus de jumătate, apoi mai punem și niște flori de trifoiu alb așa ca albinele să nu se înecă; ear' pentru a coperi ulcelele ne facem 2 cotce de pele ca cele cu cari se joacă copii — și le tocmim de așa, se acopere bine ulcelele și să nu se restoarne ușor de pe ele. În o sticlută ne mai luăm și puțină miere fluidă.

Pe butuci de stejari cresc un fel de bureți albi, cari uscăți ard ca easca. Pe o parte sunt lucii, ear' pe cealaltă au găucele. Cu acestea și cu un topor în mână ne luăm și noi cătră codru cu deosebire unde știm mai multe scorbururi.

Acolo ne așezăm cam pe văi sau poenițe privind la floricele și dacă vedem albine pe flori prindem câte una două în ulcele și când auzim că se mai sbat să ese afară, ne uităm în ulcele să vedem cum se îndoapă de miere. Descoperite le așezăm jos, aprindem easca, apoi cu găucelele ei turnăm câțiva picuri de miere și așa arzând o punem în apropierea ulcelor. Pe urmă ne așezăm și noi la 2—3 pași cu ochii ațintiți la ulcele.

După-ce s'au încărcat albinele de miere, vedem că sboară afară însemnându-și bine locul prin câteva învrtiri împrejur și la oare-care înălțime o taie oblu în direcțiunea în cătrău să află stupul. După câteva minute ear' vin, cu deosebire pe valurile fumului, care are un miros foarte plăcut, și încă să tot înmulțesc, așa ca privindu-le bine în scurtă vreme putem ști încătrău să află stupul. După-ce ne-am asigurat direcțiunea, astupăm albinele din ulcele cu cotcele și ne depărtăm cu tot ce avem în partea aceea 3—400 pași și de cumva albinele să înmulțesc mai tare, le urmărim în continuu până-ce vedem că sboară înapoi, atunci ne înturnăm pe urma și abună-seamă îl aflăm în o scorbură pe lângă care am trecut de cumva nu 'l-am aflat mergând înainte.

Stuparul isteț și bun de ochi face minuni și pe aceasta cale.

În comuna noastră este un om care își bate joc de noi, zicând că „mai mulți stupi are el în pădure“. Întrebându-l mai de multe-ori cum fi află n'a voit să spună, astfel au fost silit al spiona și în câteva zile 'i-am aflat secretul. Acum rîd eu de el zicându-i, că eu am și acasă și în pădure. Regret, că nu mai am timp ca să-i pot face concurență decât în sărbători dacă e timp frumos.

Cel mai bun timp de căutat stupi este August și Septembrie. Să poate și în Iulie însă aceia trebuie numai însemnați și lăsați în pace până toamna când n'au pui și sunt plini de miere.

La luatul stupilor încă proced foarte ușor.

Dacă e sus și n'am scară taiu sălcere (prepelici) și-i înțepenesc bine în pământ, apoi mă suiu până acolo, taiu o mică gaură sub stup, aprind o bucățică pucioasă al cărei fum le ametește îndată, apoi taiu fereastră în scorbură cât e stupul de lung și comod scot fagurii întregi.

Nu e lipsă alt foc, nici să taiu arborele. Lucrul merge iute. E bine să aibe omul la îndemână și o pelerie pentru stupi fiind-că la început atacă și mai ales în față.

Cei interesați probeze, ear' de cumva ar întimpina greutăți binevoască a mă întreba și eu cu plăcere le dau răspuns în prețuita noastră „Foaie“.

Cugir (Kudzsir), 6 Sept. 1897.

Ioan Muntean,
Invet. dirigent.

Gunoii de grajd.

Chiar și cel din urmă plugar știe, că gunoii este temelul agriculturii sau a lucrării pământului și că fără gunoii nu e cu puțință, dar' nici nu s'ar plăti a purta economia în timpul de față. Și cu toate aceste cei mai mulți economi nu-i dau, pare-că, însemnătatea ce a avea o are, nici nu-l tractează după vrednicie. Totul merge după „cum ne-am pomenit“, curățind grajdul, când și cum ne vine la socoteală, aruncându-l clăe-grămadă, cum și unde dă Dumnezeu și ducându-l pe locuri și intrupându-l pământului earăși fără multă bătae de cap, că ce și cum ar fi mai bine.

Fiind — după zisa unora — baea de aur a economului, gunoii ar trebui tractat cu cea mai mare îngrijire, întocmai cum bogătani își îngrijesc aurul, silindu-se nu numai a-l pune la adăpost de ori-ce primejdii, ei totodată a trage după el cele mai mari venituri.

Și oare așa fac economii? Nu. Nici în grajd, nici în grămadă și nici pe locuri nu-l tractează astfel, ca el să nu-și

peardă, adese, cele mai bune materii, din cari se alcătuește.

Ca să putem face cel mai bun gunoii sunt de lipsă mai multe lucruri, înainte de toate: *grajd* destul de spațios, întocmit după toate regulile, asemenea *groapă* de gunoii, cum se cade ș. a., despre cari v'am vorbit cu alt prilej. De sine să pricepe că hrana bună și așternutul de paie încă sunt neapărat de lipsă pentru a ajunge la un bun gunoii.

Gunoii se formează din balegile animalelor de casă, amestecate cu așternutul ce li-se pune, și cu urina (pișatul) lor.

Plugarii noștri de regulă aștern animalelor în fie-care zi și, încât privește cail, așa e mai bine, ca în toate zilele să li-se scoată gunoii și să li-se aștearnă din nou. Încât pentru vitele cornute, s'a află a fi mult mai cu cale, așternându-le câte un braț mai gros numai la săptămână, ear' scoaterea gunoii, e încă și mai bine, a se face numai după mai multe săptămâni sau luni.

Stând așternutul timp mai îndelungat sub vite, să calcă și îndeasă bine, amestecându-se cu balegile și urina prin care impregiurare 'i-se dă prilej de a sbe din ele toate materiile curgăcioase, menite pentru îmbunătățirea pământului și creșterea plantelor.

Tocmai pentru aceea în timpul de față, toți cei-ce au modru, nu scot gunoii din grajd cu săptămânile și lunile, unii chiar și câte o jumătate de an, ci-l lasă de să dospește de sine cu incetul, fără de a-și perde cele mai bune materii din sine, cum se întâmplă cu gunoii așezat afară, supus ploilor, căldurii șoarelui și aerului. Din grajd gunoii să duce deadreptul pe locuri, unde să imprăștie cât mai îngrabă, intrupându-se fără amânare pământului. Firește, că aceasta se poate face, unde grajdul e destul de spațios (mare), având mijloacele de a-l aerisa și unde ieslele se pot ridica.

Aceste și alte recerinte pentru producerea unui gunoii a avea bun puțin plugari de a-i noștri le țin în seamă. Căci, ce vedem? Gunoii, scos cât mai adeseori, se aruncă pe grămada de gunoii, unde-l uscă soarele, îl spală ploile și-l bat toate vânturile; adesea îl rămă porcii și-l ricăe găinile; ear' ce e mai bun — udul s'au zama din gunoii se scurge prin curte și pe uliți pentru a ajunge în păraie și riuri. Acest mod de a tracta gunoii, fiind din cele mai rele și păgubitoare, datorită au toți plugarii, chiar spre folosul cel mai mare al lor, ca să-l îndrepteze. Pentru-că în adevăr gunoii, dela a cărui bunătate atirna prosperarea plantelor și prin urmare și bunăstarea plugarilor, este vrednic de toată îngrijirea.

Prăsirea galițelor.

Creșterea galițelor.

(Urmare.)

Recerințele puilor tineri sînt după etatea lor diferite, — și așa și nutrirea și îngrijirea se se acomodeze gradului dezvoltării lor.

După dezvoltarea galiței tinere putem staveri 3 perioade de etate, — și anume: Perioda fulgului, cea a împeării, — și cea a creșterii.

Perioda fulgului. Perioda fulgului ține 3—4 săptămâni. În timpul acesta recere păserea tină înaintea de toate multă căldură. Puii cei tineri caută și află căldura de lipsă lângă trupul și sub penele clocei.

Dacă lăsăm cloca cu puii peste noapte, sau în timp nefavorabil și peste zi pe pământul gol, atunci capătă puii dela cloacă căldura de lipsă pe de asupra, — dar' partea de de supt a trupului, dimpreună cu picioarele este expusă pământului rece, și așa puii se răcesc, capătă dureri de șoldină, ceea-ce le cauzează perirea. Avem dar' se ne îngrijim, ca se aibă cloca totdeauna un loc scutit de șezut cu un așternut cald. Este deci mai comod, ca se ne gătim lădița descrisă deja de clocire, din care scoatem dulapul mișcător, punem pe fundul lăzii petece de lână, și gătim așa puilor un loc comod pe seama familiei tinere de sburătoare. Cloca se dedă cu lăduța, și așa bucuros se reîntoarce în ea. Peste noapte se poate lăduța închide în contra răpitorilor.

Crescînd puii, locul acesta devine prea îngust; — și așa, dacă nu dispunem de o cămară separată, sau dacă avem se așezăm mai multe cloce într'un loc, atunci avem se gătim pentru fiecare cloacă una așa numită colivie de creșterea puilor.

Colivia aceasta constă din o ladă în lățime și înălțime de 50—60 cm. și de 1½ — 2 cm. în lungime. Acoperământul este în forma coperișelor. Partea din nainte este închisă cu un rașteiu de lațuri sau înpletitură de sîrmă. Ambele părți sînt provăzute cu ușe sau roșteiu. Spațiul intern se desparte prin un roșteiu de lațuri în două părți, din care una este mai mică, abia de ½ cm. de lungă. În asta parte se pune mîncarea pe seama puilor. Cloca dimpreună cu mîncarea comună și cu apa de beut se pune în partea cea mai mare. Laturile în pările din mijloc sînt depărtate una de alta 6—7 cm., ca se poată trece prin ele numai puii, cloca însă nu.

Cînd se deschide ușa dela partea mai mică, atunci numai puii pot eși în liber, pe cînd la deschiderea ușii dela partea mai mare, poate eși pe lângă

pui și cloca. Într'un colț al coliviei se pune în loc cald de șezut, ear' pe fundul celalalt al coliviei împrăștiem nêsip uscat și cenușe. Șezutul este a se ținea curat și a se împrăștia pe el cenușă, pulvere de insecte, peatră puicioasă, prav de tîbac ș. a. ca se nu poată prospera în el vermetul. Colivia asta înlocuită pentru creșterea puilor se poate transporta ușor din tr'un loc într'altul, și se poate așeza după trebuință într'un loc comod (grajd, cămară) sau într'un alt loc, unde ajunge soarele. Corfa ce se întrebunțează în mai multe locuri, nu este a se recomanda, fiindcă aceea nu scutește în contra ploii. Umezeala, ploaia și vînturile strică mult puilor; pe cînd aerul, lumina și căldura le priește foarte bine avem deci se ducem puii cu cloca în zilele senine vre-o câteva ore în liber în locuri calde și scutite.

Îndată după-ce puii ajung 8—10 zile, avem se ne îngrijim ca se capete ceva aer proaspăt și anume a-i lăsa în zilele senine afară, ca se capete soare.

(Va urma.)

Iuliu Bardosy.

Oțetul ca leac.

Prin îmblojirea cu oțet se alină durerile de cap și cei amețiți se desmetecesc. Spălarea cu oțet scade și domolește febrilele, ce le pricinuesc frigurile și pentru cei cuprinși de această boală, oțetul amestecat cu apă și zahăr este o beutură răcoritoare. Sângele încetează de a mai curge, împrăștiind ranele proaspete cu oțet; ear' în amestec cu puțină sare, luând de 4-ori câte o linguriță pe zi, oțetul vindecă urdinarea îndelungată. Cînd cineva se otrăvește cu tîbac sau cu leșie încă e bun oțetul. Turnat pe o lespede înferbîntată, oțetul e bun mijloc de afumat.

Sfaturi bune.

Mulgerea vacilor.

Mulgerea vacilor trebuie se se facă totdeauna cu cea mai mare liniște și grije, fiind și cruțare față de animal. Îndeosebi se se poarte grije, ca ugerul totdeauna la mulgere se fie golit, pe deplin. Adesea vacile stau rău la muls sau nu slobod laptele. La început pricina ținerii laptelui se atribuie împrăștiării, că vaca îl păstrează pentru vițel. Continuînd însă vaca și mai tîrziu cu ținerea laptelui, e bine, se se mulgă de trei-ori pe zi, prin care procedură (lucrare) se ajută mult scăderii, de care e vorba.

Mînzilor se nu li-se lase laptele nesănătos.

Ori-ce încordare prea mare, cum și ori-ce aștătare a iepii, prin frică ș. a. li schimbă firea laptelui, care devine nesănătos pentru mînzul sugător. Această împrăștiare nu trebuie se se piardă din vedere. De aceea astfel de lapte se nu

'i-se lasă mînzului ca se-l sugă, ci trebuie muls; ear' mînzul, fiind prea flămînd, mai bine se fie hrănit cu lapte de vacă.

Culegerea poamelor.

La culegerea poamelor trebuie se se urmeze cu cea mai mare băgare de seamă și cruțare. Este rușine și chiar păcat, nu numai pentru cumpărătorii de poame, ci și pentru stăpînii pomilor, cari bat pomii cu lețe și sburături, și astfel, în neștiința lor vatămă nu numai poamele, scăzîndu-le prețul, dar' stricînd și surceii de roadă, le iau pomilor și puțința de a da în anul viitor o recoltă îndestulitoare.

Pete de petrol.

Petele de petrol se depărtează mai bine din hainele colorate, punîndu-se pe ele cir făcut din pământ de oale și apă. După ce s'a uscat cirul, se perie și haina devine cu chipul acesta curată.

Știri economice.

Leac pentru boala de vite. În numărul 31 al „Foi Poporului” am publicat descrierea unui leac pentru boala de gură și de picioare la vitele cornute, de părintele *Alexandru Ciura* din Abrud.

Cei cari au cercat cu aceste leacuri, le-au aflat de bune și folositoare. Astfel ne scrie harnicul econom din *Drâmbar* (lângă A.-Iulia), *Teodor Magda*, că mai mulți economi de acolo au cercat cu aceste leacuri și ele au folosit. Acești economi aduc mulțumită dlui Ciura și recomandă ca foarte bune, leacurile amintite. Atragem deci și noi de nou luarea aminte asupra lor.

Filoxera, care bîntue în atâtea părți, s'a ivit mai nou în viile comunelor Heringlab, Deaș, Cund, Rechișdorf, Șeleușul-mic și Maghieruș, din comitatul Tîrnavei-mici; viile au fost puse sub carantină.

Examinarea de vigili de pădure. După-cum înștiințează ministrul de agricultură, examenele de vigili (păzitori) de pădure se vor ținea în 18 Octomvrie și zilele ce urmează în următoarele orașe din părțile noastre: Sibiu, Brașov, Odorheiul-săcuiesc, Cluj, Timișoara, Sighetul-Marmației, Dobrișin. În legătură cu aceste se vor ținea și examenele de păzitori de fiare (sălbătăcimi), dar' în părțile noastre numai în Cluj. Cei cari voiesc a depune examene de aceste au să-și înainteze rugărilor, instruate cu documente autentice la inspectorii silvanali respectivi din locurile amintite, până la 30 Septemvrie c.

Recolta Franței. După rapoartele oficiale din Paris recolta de bucate a Franței va fi cu 36 milioane de hectolitri mai puțină ca anul trecut. Acum este în total de 82 milioane de hectolitri, ear' anul trecut a fost de 118 milioane hltre.

Nădlăcana. Noua bancă „Nădlăcana” din Nădlac (Nagy-Lak, comit. Cianad) vestește, că și-a început lucrarea. Banca se află în Nădlac, ulița Pecului, Nr. 1075. (In fosta casă a lui Mannheim Eduard). Rămii principali de operațiune a institutului sânt: 1. Depuneri spre fructificare, cu și fără abzicere; 2. Escomptare de cambii; 3. Împrumuturi pe obligațiuni; 4. Împrumuturi ipotecare; afară de acestea banca „Nădlăcana” se ocupă cu toate afacerile, cari cad în sfera de activitate a unei bănci.

Împrumuturile se dau cu 6, 7 și 8%.

Atragem luarea aminte asupra noarei bănci, căreia îi dorim înaintare.

Negoț românesc. Harnicii frunțași ai Românilor din Bistrița au întemeiat o însoțire de negoț, cu numele *Comerciantul*. Însoțirea voește să deschidă o boltă în Bistrița și spre acest scop caută un conducător al prăvăliei priceput în ale negoțului. Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze cererile, provăzute cu documente, până la 20 Sept. n. dlui Dr. George Lircul, în Bistrița.

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș

de
Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Mulți scriitori, mai cu seamă străini, au scris despre acest obicei și unii, dujmănoși nouă Românilor și-au bătut joc de el, zicând că *tîrgul de sărutat* s'ar fi născut în urma poștei de câștig al nevestelor, cari sărută pe cunoscuți ca să capete cinste, alții earăși susțin, că decadența morală și-a dat naștere. Nici una din aceste păreri nu este întemeiată, pentru-că la tîrg iau parte și nevestele tinere cu stare, în rînd cu cele sêrace, ear' de altă parte nu s'a pomenit nici când ca să se petreacă lucruri rușinoase cu privilegiul tîrgului.

Cum și în care timp și-a luat începutul acest tîrg nu se știe. Chiar și cei mai bătrâni oameni nu știu să dea altă deslușire, decât, că așa s'au pomenit cu el. Aceasta împrejurare ne arată, că originea lui este veche.

În privința aceasta eată ce ne împărtășesc domnii Frâncu și Candrea, în cartea lor amintită mai înainte:

»Sînt unii, cari cred că tîrgul datează din timpul, în care valea Crișului alb ar fi fost înpoporată cu Moți. Moții întîlnind pe neamurile lor în tîrgul dela Hălmagiu îi sêrutau; ear' aceștia cinstiau cu bani pe cei, cari se depărtase de țara lor, și astfel cu timpul datina s'ar fi generalizat. Alții earăși susțin că Crișenii fiind păstori, când eșau primă-vara cu oile la munte, soțiile lor îi însoțiau până la Hălmagiu, unde prin sêrutat își luau rămas bun dela ai lor, cari în schimb le cinstea (dăruia) cu câte ceva.

»O altă versiune susține că această datină ar fi din timpul invaziunii Turcilor, cari străbătând până pe la Crișul-alb, la Ribița, Baia-de-Criș etc., ar fi răpit o mulțime de femei crișene, dintre cari, unele scăpând din robie și întorcându-se acasă, la Hălmagiu s'au întîlnit cu cunoscuții lor, pe cari și-au sêrutat de bucurie și aceștia le-au cinstit pentru vrednicia lor că și iubesc limba și vatra strămoșească, mai mult decât ori-ce bogăție păgânească.

Ioan Slavici și scriitorul neamț R. Berger scriind despre acest tîrg, sînt de părerea

a doua, că adevăratul început al lui ar sta în legătură cu viciața păstorească a Crișenilor.

Dela Hălmagiu în jos Crișul curge prin frumoasa strîmtoare dela *Tălaciu*, ear' drumul făcînd un încunjur, ne duce la Ciuci. Aici a fost odinioară o cetate și de aici pornește o cale spre mează-noapte, spre Vașcău și Beiuș, în valea Crișului-Negru. Drumul de pe Crișul-Alb merge dela Ciuci la Aciuța și apoi din jos de comunele Gura Văii și Răstoci, trece granița de odinioară a Zarandului, în Țeara-ungurească.

Dincolo de graniță, nu departe, se află locul unei triste întîmplări, de care Românul numai cu jale și durere își poate aduce aminte. Locul e comuna *Iosaș*, pe partea dreaptă a Crișului. Aici a fost omorît viteazul prefect din anii 1848—9, *Ioan Buteanu*. Buteanu a fost un cap luminat, Român înflăcărat, curajos și neînfricat, unul dintre cei mai puternici stîlpi ai luptei naționale din anii 1848—9. Comitetul național l-a denumit de prefect al Zarandului. El a susținut lupte grele și biruitoare cu cetele ungurești, cari voiau să străbată prin Zarand în Ardeal. Dar' fiind luat prins de ungurul Hatvani la Abrud, el fu dus la Iosaș și după-ce Hatvani a fost bătut în două rînduri de cătră Moți și alungat din munți, în furia lui și-a răsburat asupra lui Buteanu, puind să-l spînzure mișelește, la 23 Maiu 1849. Așa s'a stîns la Iosaș viteazul prefect și marele român *Buteanu*, căzînd jertfă iubirii sale învăpăiate de neam.

(Va urma.)

Însoțiri de viieri.

Statutele

Însoțirii vierilor din Laz, asociațiune înregistrată

(Urmare.)

Capabilitate de a aduce hotărîri.

e) Afară de casurile provăzute în §-ii 30 și 31 adunarea generală e capabilă a aduce hotărîri fiind ori-căți membri de față da-ă invitarea s'a făcut în regulă, și fiind comunicate conform statutelor și obiectele de pertractare. Dacă din lipsa membrilor totuși nu s'ar pute lua hotărîri se va conchema în termen de 8 zile o nouă adunare generală, în care se vor lua hotărîri fără respect la numărul prezenților.

Hotărîrile sînt obligătoare pentru toți membrii, dacă s'au luat din partea majorității absolute a membrilor. În cas de voturi egale hotărăște votul președintelui.

Drepturile rezervate adunării generale.

§. 18. Adunării generale rămîne rezervat:

a) a supraveghia toate afacerile și indeosebi activitatea consiliului de supraveghiare, a lua toate măsurile, ce le află necesare în interesul însoțirii;

b) a hotărî asupra desărcinării direcțiunii;

c) a denumi comisiuni pentru scopuri anumite;

d) a demite membrii ai direcțiunii, ai consiliului de supraveghiare, sau altor comisiuni fără a prejudeca eventualelor pretensiuni din contracte existente, și a-i înlocui prin alte persoane.

e) a statori renumărația încuviințată unor membri ai reuniunii. (§ 21).

f) a statori marginea până la care direcțiunea poate contracta împrumuturi. (§ 24).

g) a hotărî despre cumpărarea și vînzarea de imobili, despre facerea de zidiri, de reparaturi, cari trec peste 500 fl. (§ 9);

h) a hotărî despre excluderea de membri;

i) a statori o pedeapsă în bani pentru membrii, cari nu sê înfățoșază la adunarea generală fără excusare plausibilă.

k) a complana controverse despre dispozițiuni ale statutelor între membri. (§ 32).

Alegeri.

§. 19. Adunarea generală alege în adunarea generală primă dintre membrii bărbătești, separat pentru fiecare funcție:

1. Membrii direcțiunii;

2. Pe președintele vicepreședintele și pe ceilalți membri ai consiliului de supraveghiare.

3. Pe președintele, substitul lui și pe al treilea membru al comisiunii examinătoare (§ 16);

cu majoritate absolută. Neajungîndu-se majoritatea absolută la votarea dintăiu vin la a doua și ultima dintre toți aceia, cari au primit voturile mai multe un număr îndoit, ca căți sînt de a se alege, la alegerea răs-trînsă. Fiind voturile egale hotărăște soarta. Membri esiti se pot alege earăși. Alegeri întregitoare se pot face și în ședințe extraordinare.

Votări.

§ 20. Votările și alegerile se fac de regulă prin sculare și ședere sau prin ridicarea mânilor, dacă nu hotărăște adunarea expres votarea prin ședuli, balotagiu sau prin apel nominal.

Pe notarul și pe scrutatori îi denumește totdeauna președintele.

E. Administrație în general.

Remunerația funcționarilor.

§. 21. Membrii direcțiunii și ai consiliului de supraveghiare poartă funcțiunile lor ca funcțiuni de onoare fără plată. Președintele, notarul și cassarul vor primi amêsurat cu ostelile lor, o renumerație, care se va statori de cătră adunarea generală.

Atât pentru direcțiune cât și pentru consiliul de supraveghiare și pentru adunarea generală se vor procura cărți paginate, în cari se vor trece toate procesele verbale ale ședințelor. Toate hotărîrile adunărilor respective sînt a se induce în cărțile aceste. Subscrierea urmează la direcțiune și la consiliul de supraveghiare, după cetire și încuviințare prin membrii aceia, cari au luat parte la ședințele respective. Procesele verbale ale adunării generale sînt a se subscrie numai prin membrii prezenți ai direcțiunii și ai consiliului de supraveghiare precum și prin purtătorul procesului verbal (notar).

IV. Purtarea afacerilor.

Procurarea și întrebuițarea mijloacelor bănești.

§. 22. Bani necesari pentru purtarea afacerilor se vor procura prin părți fundamentare, împrumuturi, taxe de intrare, venituri din vinuri vîndute și alte venituri extraordinare. Bani se vor întrebuița pentru a cumpăra struguri, a coperi cheltuelile, a cumpăra imobili trebucioase, pivnițe și pentru adunarea unui fond de rezervă și pentru dividendele membrilor.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Din temniță. Marți, în 14 Sept. n. d. a., la 5^{1/2} dl Dr. Ioan Rațiu, venerabilul președinte al comitetului național, implinindu-și pedeapsa de 10 zile arest, a eșit din închisoarea poliției din loc. Aceasta este a treia oară că vrednicul nostru president a suferit în temniță pentru cauza națională a poporului românesc.

România insultată de oficianții poștei maghiare. Un revoltător ca ni-se relatează din Hunedoara, pe care-l denunțăm lumii și în special ministrului unguresc de comunicațiune. Eată ce ni-se scrie:

Hunedoara, 9 Sept. n.

În zilele trecute 'mi-s'a pierdut o telegramă la oficiul postal din Hunedoara. Am fost la șeful de aici, *Balázs István*, 'l-am rugat să-mi dea informații, în ce privește telegrama din chestie. Pe un ton nepotrivit chemării sale m'a apostrofat de „*valah prost*” și om incult și fără creștere: „Cum de d-ta un prost și un grobian, vii ca să-mi ceri cont de împlinirea corectă a oficiului meu, — dute d-ta în România, aceea e țeara proștilor și, șefilor de poștă de acolo le cere cont de chemarea lor!”

Va să zică, n'a fost de ajuns că m'a insultat, într'un mod bătărănesc, pe mine, a trebuit — în șovinismul lui incarnat — să meargă până acolo cu obrăznicia ca să insulte o țeară întregă! E prea mult, într'adevăr, a le tolera insultele unor astfel de pigmei!

În contra purtării lui infecte m'am plâns de alt-cum direcțiunii postale din Cluj — prin o scrisoare, ce am adresat-o cu data de 7 Sept. a. c., căci „Cartea de plângeri” n'a voit să 'mi-o dea și 'mi-a denegat-o.

C. Dima.

† *Valeriu Tempea.* Din Cluj primim știrea dureroasă, că tinărul *Valeriu Tempea*, pretor în *Reșița-montană*, a răposat, mistuit de o scurtă dar' grea boală. Răposatul care mai abia anii trecuți 'și-a terminat studiile iuridice, a fost la timpul seu și ei între cei 42 universitari români, luați sub prigoană de guvernul unguresc în vremea procesului Memorandului. Dedicat carierei administrative el s'a căsătorit acum un an, cu fiica protopopului din Cluj Laslo. Repentina moarte 'i-a provocat-o un tifus acut ce 'și-l-a atras vara aceasta, la exercițiile militare de concentrare. Casul e cu atât mai dureros, că în urma decedatului rămâne o soție iubitoare, care chiar acum a devenit mamă.

Familia răposatului publică următorul necrolog:

Subscrișii în numele lor și al numărului rudeni, frânți de adâncă durere aduc la cunoștința tuturor amicilor și cunoscuților, că prea iubitul și neuitatul soț, fiu, frate, ginere, nepot, văr și cumnat: *Valeriu Tempea*, pretor în *Reșița-montană* astăzi în 8 Sept. st. n. 1897 la 9 ore a. m. după un morb greu, scurt și grele suferințe, în etate de 25 ani, în a 10 lună a fericitei sale căsătorii, 'și-a dat blândul și nobilul seu suflet în mâinile Creatorului. Cluj, 8 Sept. n. 1897. Fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Văd. Silvia Tempea n. Laslo, soție; Iosif Tempea, paroch și prof. în Lugos, tată; Liviu, Marius, Letiția m. Ionescu, frați și soră; Ioan Laslo, protopop gr.-cat. în Cluj, cu soția sa

Ana n. Barna, soorii; Teodor Tempea, paroch emerit moș; Pavel Tempea, paroch în Toracul Mare, unchiu. Ofelia Birescu n. Ursulescu, verișoară; Valeriu, Hortensia, Marcel, Laurian Dr. Petru Ionescu, prof. în Caransebeș, Coriolan Birescu, cassar la banca „Lugoșana”, cumnați și cumnată.

Proces de presă. Curtea cu jurați din Timișoara a osândit alaltăieri la 4 săptămâni temniță de stat și 120 fl. amendă pe administratorul foii radicale sârbești *Srbstov* din Verșet pentru un articol „agitator”. Osânditul în lipsă de garanți, a fost imediat aruncat în temniță.

Sfințire de biserică. Poporul român gr.-cat. din comuna *Brebeni* anunță sfințirea de biserică ce se va ține în 20 Septembrie st. n. a. c. Programul sfințirii: 1. În 18 și 19 Sept. primirea procesiunilor. 2. În 20 Sept. la 7 ore demineața utrenie. 3. La 8^{1/2} ore se va începe actul sfințirii nou ziditei biserici. 4. La 9 ore începutul St. Liturgii, la finea căreia se va ține predică ocazională, și se va administra Sf. Maslu. 5. La 1 oră prânz comun (pentru una persoană 1 fl. 20 cr.) NB. On. D. Preoți sunt rugați a publica programul aceasta poporenilor și fiind foarte miseră biserica a-și îndemna la oferte benevole, și a face cunoscut, că și pentru tinerimea poporală se va aranja petrecere cu joc cu prețul de intrare de 20 cr. pentru o persoană.

— Tinerimea inteligentă din provincie invită la *Petrecerea* ce o va aranja cu ocaziunea sfințirii bisericii gr.-cat. din *Brebeni*. Prețul intrării de persoană 70 cr. pentru familie 1 fl. 50 cr. Venitul curat este destinat în favorul bisericii, oferte benevole să primesc cu mulțumită. Începutul seara la 7 ore.

— Comuna bisericăscă română gr.-ort. din *Drăguș* (comitatul *Făgărașului*) anunță festivitatea sfințirii bisericii celei noue ce se va săvîrși luni în 8/20 Septembrie 1897 prin Excelența Sa Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul. Comitetul parochial.

Monument lui Rudolf pe Retezat. Comitatul Hunedoarei a ridicat în miezul Retezatului o tablă comemorativă răposatului moștenitor de tron Rudolf, care prin 1880 a fost pe acolo la vânătoare de urși. Tabla va fi inaugurată zilele acestea.

Ministri ungurești sub acuză. Alt scandal! Cunoscutul consilier ministerial în pensiune *Kasics Péter* a înaintat la tribunalul din Budapesta, un act urgent, în care se ridică grele acușării contra întregului minister unguresc, afară de ministrii *Josika* și *Josipovich*. Se zice (în acușă), că la 9 Septembrie 1896 consiliul ministerial a voit într'o cauză de proces să sustragă pe *Kasics* dela judele seu local și să-l trască unui for administrativ care după lege nici nu exista atunci, ci numai mai târziu avea să se creeze. *Kasics* mai acușă pe prim-ministrul *Bánffy* pentru *calumnie*, ear' pe ministrul de honvezi br. *Fejérváry* pentru *invinuiri false*. În contra lui *Fejérváry*, *Kasics* a mai făcut arătare și pentru *încercare de omor*, săvârșită prin o provocare la duel. Și acum una din două ori ministri acușăți ori consilierul acuzator vor ajunge la temniță!

Petrecere în Vingard. Primim o invitație la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă, în 19 Septembrie a. c. în sala școlii gr.-or. din Vingard. Venitul curat

este destinat în vaforul școlii. Vingard, în 30 August 1897. Începutul la 8 ore seara. Prețul intrării: de persoană 50 cr., de familie 1 fl.

Bancnotele de 1 fl. sunt aproape toate retrase din circulațiune. Dela 24 Iulie 1897 până la finea lui August 1897 au fost retrași din circulațiune 57.174.332 fl. mai rămânând 709.029 fl. În decursul lunii August au fost schimbate cu coroane numai 1175 bancnote de câte 1 fl., de unde se poate conchide, că foarte puține mai sânt de a se schimba. Celelalte se vor fi pierdut ori nimicite în paguba privaților și în folosul statului.

Notar defraudant. Earăși un chlp de slujbaș al erei „liberale” ungurești. Notarul cercual din *Nagy-Berezna*, *Zabay Béla* a fost prins cu ocaua mică: a defraudat din oficiu. Când să se pornească cercetarea contra lui, ia-l de unde nu-și. Dispăruse deja din comună, probabil spre ... America, vecinical eldorado al șarlatanilor.

Bandiți Bulgari în România. Precum se vorbește din București, s'a întâmplat da mai multe-ori în vremea din urmă că bande de tîlhari bulgari au dat navală în Dobrogea. Guvernul român s'a plâns de aceasta la Sofia și a pretins arestarea bandiților. Totodată ministrul român de războiu a dispus ca o trupă mai mare de soldați să păzească fără întrerupere frontierele române dinspre Bulgaria.

Colera! În India a izbucnit earăși colera: Din 28 Iulie până în 3 August au răposat în Bombay 420 de oameni. Vaporul *Britania*, a sosit la 16 August cu trei bolnavi de coleră în portul Suez, dintre cari unul a murit după 4 ceasuri dela sosire.

Panică dintr'o... roată. Ni-se scrie, că la 7 Septembrie n. unui tren ce mergea dela *Mehadia* spre *Teregova* 'i-s'a rupt o roată dela un cupeu de cl. II. Aceasta a fost destul, ca publicul să fie cuprins de o panică grozavă. Noroc că peste câteva minute trenul a fost în gară, unde 'l-au lipsit de vagonul cu pricina.

Copil uriaș. În Varșovia un muncitor dela căile ferate are un băiat de 14 ani, care este înalt de doi metri și 20 centimetri, având o greutate de 122 kilograme. Ce-și mai ciudat băiatului a început să-și crească barba. Un German a luat cu sine băiatul pentru 120 ruble la an, având să-și poarte prin orașele mai mari și să-și arete pentru bani.

Administrație ungurească. O nouă pildă despre excelenta administrație publică ungurească: în *Zsolna* s'a descoperit la cassa orașului o defraudare de 60.000 fl. Au fost suspendați din post și trași în cercetare judele *Hrabacz Jozsef*, notarul *Gyudo* și casierul *Adamicza*, cari exerciau rentabila ocupație de mai multă vreme.

Emblema ungurească stropită cu noroiu. Din Verșet se scrie, că într'una din nopțile acestea emblema ungurească a școlilor reale de stat de acolo a fost așa de tare murdărită de noroiu și cu gunoiu, că a trebuit luată jos. Luând știre de acest cas foile ungurești nu găsesc destule înjurături, (și au berechet!), la adresa necunoscuților făptuitori.

Candidați de preoți. La 6 și 7 Sept. n. a avut loc în seminarul gr.-ort. din loc examenul de calificare preoțesc. S'au prezentat 14 candidați. Comisari ai consistorului au fost: archimandritul Dr. *Ilarion Pușcariu* și asesorii: *Zacharia Boiu, Nicolau Cristea și Mateiu Voileanu.* Dintre candidați au reușit: *Emil Căpitan, Georgiu Costin, Pavel Cotoșiu, Ioan Cotuș, Georgiu Ghețe, Nicolau Gorun, Ioan Goșa, Georgiu Hamsea, Maniu Lungu, Iacob Manuil, Vicențiu Orăsan, Valeriu Scutea și Vasiliu Suciș;* unul a fost îndrumat la repetiția examenului.

Din Beiuș i-se scrie „Tribunei“ cu datul de 10 Septembrie n.: Astăzi se împlinesc 25 de ani, de când Excelența Sa episcopul din Oradea-mare Mihail Pavel a fost denumit de episcop. Din acest prilej în toate bisericile din diecesă se face liturgie cu doxologie, iar aici în Beiuș după serviciul divin, la care se va prezenta toată tinerimea studioasă din loc, se va ține o ședință festivă, debutând și corul cu orchestra studențească. După cât sunt eu informat, se vor sărbători încă două zile, în care se vor împlini 25 de ani, dela sfințirea de episcop a Excelenței Sale, iar alta va fi aniversarea instalării.

Cetind articolele apărute în „Tribuna“ referitor la stările triste pentru noi, din Bihor, mi-se păreau exagerate, dar' m'am convins, durere, că într'adevăr conducători de prin aceste părți ar avea ce lucra pentru luminarea iubitelui nostru popor. În Beiuș d. e. majoritatea locuitorilor o formează Românii și totuși acest oraș are aspect curat maghiar. Limba română o folosesc în conversații numai țeranii, căci „inteligința“ beiușană aproape toată conversează în limba maghiară, mai mult și mai cu drag decât în dulcea limbă maternă.

Timpurile nefavorabile, ploile nesfârșite din primăvară, apoi seceta îndelungată ce i-a urmat, au nimicit într'atâta grânele, încât recoalta nu a apropiat nici cele mai modeste speranțe. Viile sînt într'o stare de tot rea: scumpetea este mare. Țeranii așteaptă cu groază iarna. Înfrurirea acestor stări triste se simte deja. Părinții nefiind în stare a-și susține pruncii la școală, la oraș, *numărul elevilor înscriși în estan la gimnaziul din Beiuș a scăzut cu 20%!*

Alegere de notar. Ni-se scrie din comuna Ursad, că pentru notariatul de acolo, stătător din cinci comune, curat românești, a fost ales din 5 candidați, între cari și 2 Români, dl *Ioan Roiti,* căruia i-s-au dat toate voturile.

Fundațiunea Belloescu. Aflăm, că bravul binefăcător român, dl Stroe Belloescu, a transpus deja comitetului „Asociațiunii“ cele 20.000 franci donați în scopuri naționale culturale. Cele multe donațiuni înainte!

Stipendii pentru agronomie. Comunitatea de avere a fostului regiment confinar nr. 18 (Caransebeș) dă pe an zece stipendii de câte 150 fl. pentru tineri români, cari vor să cerceteze școala de agronomie, de lângă Lugoj. De oare-ce anul trecut nu s'au găsit tineri de pe teritoriul fostului comitat Severin, cari să ocupe aceste stipendii, comunitatea de avere a hotărât să dea stipendiile și la tinerii români, cari nu fac parte din fostul comitat Severin. Consistorul diecesan din Caransebeș a și adresat în urma aceasta o provocare către preoții și învățătorii din die-

cesă, ca să îndemne pe tinerii români a concura după stipendiile de mai sus. Stipendiștii în prețul sumei de 150 fl. vor primi întreținerea completă și instrucția în numita școală. Cursul constă din doi ani, în care timp tinerilor li-se dă instrucțiune practică în agronomie, în grădinarit, pomărit și în creșterea vitelor. Concurenții vor trebui să fie trecuți de 17 ani și să știe scrie și citi.

Cale ferată spre Moldova. Ni-se scrie, că ramura Ciuc-Sereda — Ghimeș a căilor ferate ce se clădesc în sêcuime e gata. La 1 Septembrie n. s'a ținut o probă cu bun rezultat și așa se crede că în primele zile ale lui Octombrie noua linie ferată va fi predată circulațiunii. Linia aceasta va avea legătură cu o nouă cale ferată ce se clădește pe la Bacău în Moldova.

Condolențe la moartea baronului Urs. Din jalnicul incident al morții marelui viteaz și filantrop român, s'au trimis telegrame de condolență dela: dl *Ilie Curescu, președintele comunității de avere din Caransebeș, dl Degan, în numele comitetului grănițeresc din Branicica, Români din Deva, d-șoara Valeria Degan.*

Au sosit și două condolențe ungurești, una dela comitele-suprem al Aiudului, *Zykh Daniel,* alta dela inspectorul școlar din Făgăraș, *Váro Béni.*

Purtare neomenoasă. Din *Petirs* (comit. Timișului) ni-se scrie, că primarul (chinezul) de acolo, cu numele *Partenie Manoilă* s'are poartă în mod barbar cu oamenii. Așa în o zi din August a. c. a amenințat cu bēta pe neguțatorul român de acolo *Toma Corescu* și i-a injurat urit în fața mai multor oameni, zicēdu-i „tu furi casa mea“. Corescu pentru aceasta i-a dat în judecată. În altă zi, fiind *Duminecă,* neguțatorul Corescu și-a închis bolta după lege, dar' chinezul a spart ușa dughenei și aflând acolo 4 oaspeți, cari beau la masă în cea mai mare liniște, a scos pe unul cu slla afară, injurând urit, apoi a poruncit la doi inși să prindă pe Corescu și i-au dus cu capul gol și în cămeșe de i-a închis. Peste câteva ore i-a dat drumul, și mergēnd neguțatorul acasă, a aflat ușa bolții spartă și au lipsit bani și marfă. Pentru acesta chinezul earăși e arētat. — Întrebăm, cine dă drept chinezului a tiraniza astfel pe oameni?

Rane. Sub titula aceasta am publicat în nr. 29 dela 18/25 Iulie c. între altele, că între preotul *Ioan Hamsea* și învățătorul *Titus Popescu* din *Bruznic* s'a întemplat o

bătaie în birtul lui *Manoilă* și că acești doi fruntași au purtare păcătoasă. Ni-se scrie acum și ni-se dovedește cu un atestat, că e adevărat, că s'a întemplat bătaie între cei doi amintiți mai sus, dar' nu din vina învățătorului, ci a preotului *Hamsea.* Preotul fără vină i-a atacat și învățătorul s'a apărut. Mai departe ni-se spune, că nu e adevărat, că învățătorul *Titus Popescu* ar avea purtări slabe, dimpotrivă e un învățător harnic și cum se cade, care lucră pentru înaintarea poporului în școală și a întemeiat și cor vocal, cu care cântă în biserică și a dat și concerte etc. Dar' ni-se adevărește, că are purtări slabe preotul *I. H.,* așa după-cum s'a scris în nrul 29 al „Foi Poporului“, anume când bea peste măsură face scandal și provoacă bătăi etc. Între alți a bătut și pe răposatul învățător *Aurel Iovescu* ș. a.

Însemnăm, că știrile aceste sînt trimise și iscălite de 7 fruntași din *Bruznic,* membrii în comitetul parohial.

Rectificând cu plăcere cele scrise despre învățătorul *Popescu,* întrebăm de nou pe preotul *I. H.* până când tot așa?

R Î S.

Jidovul cătană.

Fiind un Jidov cătană, trecu prin o pădure cu pușca în spate și lovindu-o din întemplantare de un arbore, se slobozi. Jidovul strigă un „Ai vai, mamu-meu“ și cade jos de frică, lațit ca o broască. Într'un târziu venindu-și în fire, ia pușca în mână, o privește din toate părțile și îi zice:

— *Eu am crezut, că tu ești hoț, dar' tu nu ești hoț, că tu ești pușca meu.*

Împărtășită de *Romulus M. Albu,*
din *Lastul-rom.*

POSTA REDACȚIEI.

I. P. în *Bundorf.* Academia militară încă nu s'a întemeiat; când se va deschide se vor publica și condițiile. Cu privire la comasăie, compărați cartea despre comasări de *Ilie Dop* (inginer). Acolo aflați tot ce vă trebuie. Cartea se află la noi și costă 45 cr.

Abonent nr. 6241. Plângeți-vă contra primarului la notar sau solgăbiru; lui nu-i este ertat a vă prăpădi sau desface cărțile.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu.*
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: *V. H. Dressandt.*

4 medalii de aur, 18 de argint, 30 diplome de onoare și de recunoștință.

Fluid de restituțiune

al lui Kwizda,

apă de spălat pentru cai, cu privilegiu ces. și reg.

Prețul unei butelii 1 fl. 40 cr. v. a.

Folosită de 35 de ani în grajdurile de curte princiare, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire înainte și restituire după strapăte mari, la scrintituri, înțepenirea vinelor etc. face capabil calul la prestațiuni excelente în training.

Veritabilă numai cu marca de scutire de mai sus, se află în toate apotecile și drogueriile Austro-Ungariei. [1182] 17—40

Deposit principal

FRANZ JOH. KWIZDA,

furnisor de curte ces. și reg. și reg. român.

Apotecar de cerc, Korneuburg, lângă Viena.

LOTERIE.

Tragerea din 11 Septembrie n.
 Budapesta: 75 4 45 13 55
 Tragerea din 15 Septembrie n.
 Sibiu: 10 69 47 25 70

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.
Duminică, 7 Septembrie: Vajdahaza.
Luni, 8 Septembrie: Cernatu, Dobra, Giaca, Sântă-Măria-Orlei (Óralya-Boldogfalva), Sermașul-mare.
Mărti, 9 Septembrie: Betlean-Sân-Miclăuș, Drag, Elesabetopole, Gârceiu, Hodoș, Huedin, Lechința, Poiana (comit. Sibiiului), Uerfalva (Ebendorf).
Mercuri, 10 Septembrie: Monor (comit. B.-Năsăud, Racoșul-de-joc, Uilac.
Joi, 11 Septembrie: Bretcu, Mediaș.
Vineri, 12 Septembrie: Șimleul-Sălagiului.
Sâmbătă, 13 Septembrie: Veneția-inf., Hida.

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 14-a după Ros., gl. 5, sft. 3.		răs. ap.
Dum.	7 Muc. Sozont	26 Ciprian	5 54 6 6
Luni	8 (†) Nasc. Născ. d. D.	27 Cos. Dam.	5 55 6 5
Mărti	9 † PP. Ioach. și Ana	28 Venț. reg.	5 56 6 4
Merc.	10 Mucenița Minodora	29 Mich. Ar.	5 57 6 8
Joi	11 Cuv. Teodora	30 Ieronim	5 59 6 1
Vineri	12 Muc. Antonom	1 Oct. Rem.	6 0 6 0
Sâmb.	13 Muc. Cornelia Sut.	2 Leodegar	6 1 5 59

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia”, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile” (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort”, versuri (ca continuare la „Balade și Idile”), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comande, care sunt a se adresa „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

La librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferințe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Portretul

noului Episcop al Lugojului

Dr. D. Radu,

lucrat fin, ca o fotografie, în mărime de 18x29 cm.

Se poate procura dela Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu

Prețul 25 cr.

Pentru aceasta sumă se trimite franco prin poștă.

Parfumăria Meltzer,

strada Cisnădiei
 (Edificiul comandei de corp).

[1878] 4-10

Lucrare după sistem rațional.
Serviciu solid.

Daniel Meltzer jun.,
 fabrică de săpun și de lumini,
 Sibiu, str. Gușteriții nr. 25.

Telefon 54.

IULIU ERŐS,

str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania”.

Cel mai ieftin izvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, gluvaier, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățări, lanțuri de gât, broșuri, brățări cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 20-38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

Mare prăvălie

de
 băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
 a societății comerciale

„CONCORDIA”

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei”.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia”.

Prăvălia noastră aranjată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corespunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zahăr Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Icre negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruete sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolu etc.

diferite sămânțe agronomice plombate și scutite de rocolnă cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțoești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt, semnăm cu toată stîmă

„Concordia”,
 societate comercială pe acții.

[1089] 87-

La Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu se află tot felul de

cărți școlare,

precum și tot felul de recuzite de scris, pene, tocuri, cerneluri diferite colori, diferite ceruse, de desen, caiete pentru limba română și germană, pentru comput, dictando, hârtie de desen, diverse gumi, liniiale, călimare.

Comandele se efectuează cu cea mai mare acuratețe și promptitudine.

Pentru numeroase comenzi invită

Librăria „Tipografiei“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Cumpărați direct dela izvor; astfel cruțați jumătate din preț!

The International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. C.

Directorii numitei societăți comerciale au decis în ședința din 1 Iunie sub Nr. 1258 înființarea unei secțiuni la centraia de care se va ocupa cu toate afacerile comerciale pentru Austro-Ungaria, îngrijindu-se de exportul produselor engleze și de importul produselor de acolo. Societatea a încheiat cu mai multe fabrici următorul contract: toți articlii puși în comerț să fie notați cu prețurile originale de fabrică, expedarea să se întempe numai pe lângă bani gata și în fine, toți acei articli, cari n'ar corespunde, să fie reprimiți și schimbați, cu alții, ori apoi să se returneze banii, dar numai în cazul, când marfa nu a fost tăiată din bucată, ori n'a fost însemnată într'un mod deosebit la expresia dorință a cumpărătorului.

Prețuri pentru oroloage de buzunar remontoir în val. austr. netto:

Nr. 250.	Orologiu anker de argint, cu capac dublu, gravat simplu balansă de compensație, lucru excelent, cu rubine . . .	fl. 14.50	Nr. 74.	Același din aur de 14 k., ciselat, foarte elegant . . .	fl. 17.50
" 127.	Orologiu anker aurit cu capac dublu, gravat foarte elegant, în 2 mustre: cu stele ori cu flori, de 2 mărimi, pentru doamne și domni. Platat $\frac{3}{4}$, cu rubine, balansă de compensație. Orologiu minunat, poate dura ani . . .	" 22.—	" 105.	Orologiu de argint, călindar pe veci, arată nu numai cu acuratețe timpul obișnuit, ci și ziua, săptămâna, luna, datul și fazele lunii, cu sticlă tare deasupra arătătoarelor; produs foarte perfecționat, gravat simplu costă numai fl. 28.50. Același orologiu din aur de 14 k., ciselat fl. 99.—. Din aur de 28 k., fl. 124.—. Cu capac dublu masiv din aur de 14 k., fl. 124.—. Cu capac dublu din aur de 18 k., foarte masiv și elegant . . .	" 62.—
" 140.	Orologiu de aur 14 k., dar neciselat, fiind vîrită pentru întărirea capacelor duble o foiță de metal. Product anker excelent cu rubine, un orologiu, care înlocuiește pe deplin unul întreg de aur și costă numai . . .	" 39.—	" 150.	Orologiu Chronograph de repetiție, din aur de 14 k., neciselat, fiind vîrită pentru întărirea capacelor, duble o foiță de metal. Apăsând pe buton, începe arătătorul chronographului să alege, apăsând eară, stă arătătorul pe loc și la o a treia apăsare sare la locul seu. Mechanismul de repetiție e independent și repetăză bătăile de câte-ori apăsăm; foarte potrivit pentru de-a cunoaște timpul noaptea, neavînd trebuință de lumină. Product de precizie cu toate îmbunătățirile. Orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 300 fiorini; preț extraordinar de fabrică . . .	" 175.—
" 435.	Orologiu anker de aur 14 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoare or. Product excelent . . .	" 49.—			
" 436.	Același orologiu din aur tare masiv 14 k., cu capac dublu, foarte elegant . . .	" 63.—			
" 438.	Orologiu de aur 18 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor, cel mai bun produs, ce s'a făcut vre-odată . . .	" 64.50			
" 439.	Același orologiu cu capac dublu masiv . . .	" 78.—			
" 70.	Orologiu Chronograph de argint, arată a cincia parte din o secundă, potrivit pentru măsurarea celerității la cai. Product foarte bun cu rubine, sticlă de cristal deasupra				" 148.—

Toate oroloagele noastre de aur le putem lifera cu monograme, litere, ori nume; alte gravări artistice costă 10 fl. mai mult.

Oroloage pentru dame, toate remontoir.

Nr. 556.	De argint, gravat frumos, cu sticlă tare, elegant . . .	fl. 9.—	Nr. 650.	De aur, 14 k., ciselat, capac dublu, gravat foarte elegant și cu email. Ceva într'adevăr frumos, ce valorează 110 fl. pentru . . .	fl. 55.—
" 600.	Același cu capac dublu, Anker, rubine . . .	" 14.—	" 672.	Același, mult mai elegant cu 3 figuri (în horă), orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 150 fl. . . .	" 65.—
" 602.	Același, gravat mai fin, în formă de scoică . . .	" 17.50			
" 604.	De aur, 9 k., ciselat, sticlă groasă, cu broșă de aur . . .	" 23.—			
" 608.	Același din aur de 14 k., ciselat, cu broșă de aur . . .	" 30.—			

Afară de acestea, avem încă multe alte oroloage începînd dela 4 fl. până la cele mai perfecționate și scumpe cu chronograph, repetiție, oară, pătrar și minute, călindar vecinic și arătător de timp, totul concentrat într'un singur orologiu, care costă și până la 3000 fl., noi însă le expedăm cu prețul jumătate. Și marfă cu diamante și alte petri scumpe, îndeosebi pentru doamne, dăm cu prețul jumătate, rugăm deci pe p. t. public să se adreseze cu încredere către noi.

Fiecare orologiu e cercetat cu cea mai mare grijă înainte de expedare, garantînd pe timp de 5 ani.

Aur și argint vechiu, bijuterii vechi primim în schimbul plății, după-ce vor fi examinate și prețuite de noi. Nefind mulțumiți cu prețuirea noastră returnăm obiectele.

Lanțuri de orologiu, aur 9 k., fl. 1.15; 15 k. fl. 1.85; 18 k. fl. 2.— per gram, atât pentru doamne, cât și pentru domni. Argint 25 cr. per gram.

Postavuri și stofe de haine

pentru domni și dame, mustrele cele mai nouă, moda ultimă, începînd cu desenul cel mai ordinar, până la cel mai fin. Materie de iarnă și de vară pentru fracuri și haine de salon, toate calitățile, pentru rînduri întregi bărbătești, materie de pantaloni, materii pentru haine femeiești, lână și bumbac, 1000 de mostre de diferite calități. Prețurile atât pentru materiile bărbătești, cât și pentru cele femeiești variază între 50 cr. și 25 fl. pe metru.

Mostră putem trimite numai dacă ni-se spune anume, ce se dorește și cu ce preț.

Mașini și aparate

Mici mașini de economie, invenția cea mai nouă, fără vapor (fără căzan), întocmite foarte simplu, putînd fi așezate ori-unde ca ori-și-ce cuptor simplu de fer. Încălzirea cu lemn, coks, cărbune, gaz și petrol. Prețul pentru $\frac{1}{10}$ putere de cal (putere firească) în greutate de vre-o sută cincizeci chgr. 245 fl.; pentru $\frac{1}{4}$ putere de cal, greutate cam 320 chgr., fl. 374; $\frac{1}{2}$ putere de cal, greutate cam 600 chgr. fl. 500.—. Mai mari după învoială.

Aparate de uscat, pentru sbicirea a tot felul de poame și legumi. Recomandabile îndeosebi pentru uscarea de prune, carne, produse chimice etc. întocmite în 4 mărimi deosebite. Numărul cel mai înalt poate usca într'o lună la 200.000 chgr. prune, cel mai mic la 30.000. Prețul: numărul cel mai mare 2558 fl.; Nr. 2, fl. 1760; Nr. 3, fl. 1450; Nr. 4, cel mai mic, fl. 1150.—

Ori-care fel poate fi trimis în timp de 4 săptămâni dela ziua comandei.

Ori-ce alt fel de mașini etc. pentru scopuri industriale se pot comanda la noi, numai să ni-se descrie amănunțit aceea-ce se dorește.

Noi plătim porto pentru toate mărfurile și sîntem gata să plătim și vama, dacă ni-se trimite cu 15%, mai mult. Toți articlii se aduc atunci fără nici o cheltuială la casa celui-ce a comandat, care n'are să poarte nici o grijă, întrucât nu se dispune altminterea.

Banii ni-se pot trimite în bancnote austriace și în epistole recomandate, ori apoi prin ori-ce bancă cu mandatul să ni-se plătească aici. Ne rugăm a alătura la comanda suma banilor, ori a o asigura într'altfel, rămînînd în cazul contrar ori-ce comandă neconsiderată.

Ni-se poate scrie în limba germană, sîrbească ori maghiară. Toate epistolele să fie francate în deajuns, altminterea nu se primesc.

Epistole, comenzi și bani să se trimită la domni directori dela

International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. C.

Vînzători buni (agenți) se caută pentru ori-și-unde, plătindu-se proviziune mare. Pentru mostre, dacă sînt de preț, trebuie să se depună cauțiune.

Cunoștințe comerciale nu sînt de lipsă. Ori-și-cine ni-se poate adresa.

Ofertele pentru export de produse de acolo vor fi considerate, comenzi pentru mărfuri vor fi în genere primite și îndeplinite cu promptitudine.

NB. Comenzi mai mari în românește să pot face prin mijlocirea Librăriei „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.